

HET FONETIESE SCHRIFT

De Nederlandse voorbeelden ter illustratie werden, voor zover aanwezig, opzettelijk overgenomen van de grammofoonplaat *Beschaafd Nederlandse typeklanken* (Lier, Van In & Co), door E. Blancquaert gesproken; de belangstellende gebruiker kan dus van de plaat afhoren wat hier met Nederlands wordt bedoeld. Een nadere fonetische beschrijving daarvan is ook te vinden in: E. BLANCQUAERT, *Praktische Uitspraakleer van de Nederlandse Taal*, Antwerpen, De Sikkel, 1962.

De hier gebruikte tekens zijn:

p	als in Ndl. paard
b	" bal
d	" dak
k	" kar
g	" zakdoek
m	" maat
n	" nacht
ŋ	" tingeling
ɲ	" oranje
l	" les
r	" raar (met tongpuntrillingen)
ʀ	" raar (gebrouwd)
f	" fout
v	" Vlaming (stemhebbend, dus niet zo dicht bij <i>f</i> als in het Hollands)
v	als in Ndl. water (labiodentaal)
w	" water (bilabiaal)
s	" som
z	" zout
ʃ	" kruisje
ʒ	" gelei
j	" jas
χ	" lachen
g	" geven
h	" hoed
ʔ	glotisslag, zoals aan Hgd. ab voorafgaat
i	als in Ndl. bieden
ɪ	" bidden
e	" beek

ɛ	als in Ndl. bek
æ	als in de open uitspraak van Ndl. werken (dus meer open dan in zetten; bijna als in Eng. back)
a	als in Ndl. baak
ɑ	" bak
ɔ	" bos
ʊ	" bom
o	" boos
u	" boek
y	" nu
ø	" beuk
œ	" freule, of in het eerste lid van de tweeklank <i>ui</i> , als in Ndl. <i>lui</i>
ʌ	als in Ndl. bus
ə	" de

Diftongering wordt aangeduid door het naast elkander plaatsen van de elementen op drie wijzen (bv. *ie*, *iə*, *iɛ*) naar gelang van de onderlinge waarde van die elementen. Ook buiten de diftongering worden vaak vokalen of konsonanten kleiner gedrukt om aan te duiden dat zij minder sterk worden gehoord: bv. *ʊ.ɲs* (ons).

Diakritiese tekens:

- ˙ halflang.
- ː lang. Alle spraakklanken zonder lengte-tekens zijn dus kort.
- ˘ aspiratie.
- ˙ (onder de spraakkl.) : palatalisering die tevens een gehoorsindruk van mouillering geeft.
- ˙ (onder de spraakkl.) : vokalizing, waardoor *l*, *m*, *n*, *r* vaak syllabiese waarde verkrijgen.
- ˙ ronding van niet-geronde of overronding van geronde.
- ˙ halve ronding.
- ˙ ontronding of min dan normale ronding van geronde.

- ◁ halve ontronding.
  - ⊥ meer gesloten
  - ⊢ meer open. Voor het gebruik van ⊥ en ⊢ dient als basis de volgorde i, ɪ, e, ε, æ voor de niet-geronde palatalen, y, ø, œ voor de geronde; u, o, ʊ, ɔ voor de gutturalen; ʌ, ə, a, ɑ voor de medialen; a⊥ wijst echter in de regel op meer gesloten a, in de richting van het ɔ-timbre; u⊥ op meer gesloten u in de richting van het o-timbre; u⊢ op meer open u in de richting van het o-timbre; o⊢ op meer open o in de richting van het u-timbre.
  - ◊ betekent : meer naar voren.
  - ◄ betekent : meer naar achteren.
  - ◃ onder een konsonant : stemhebbend (geheel of gedeeltelijk).
  - ⋈ onder een konsonant : stemloos (geheel of gedeeltelijk).
  - ˘ boven een vokaal : nasalering.
  - * boven een vokaal : halve nasalering
  - ˆ boven een vokaal : tweetoppig zwak gesneden accent.
- Woord of uitdrukking tussen | | : woord of uitdrukking in een ander verband dan de gewone tekst.
- ( ) in de tekst wijzen op varianten met of zonder het gedeelte tussen ( ).
- pauze.
  - dunner, en dichter bij de voorafgaande letter, wijst op samenhang van voorafgaande en volgende letters ;
  - vervangt een reeds vermelde vorm.